

Na podlagi prvega odstavka 28. člena Zakona o računskem sodišču
(ZRacS-1, Uradni list RS, št. 11/01) in v skladu s sklepi, ki jih je sprejel
senat računskega sodišča na 47. seji dne 24. marca 2004,
izdajam

REVIZIJSKO POROČILO
O PRAVILNOSTI POSLOVANJA
ZVEZE DRUŠTEV SLEPIH IN SLABOVIDNIH SLOVENIJE
V LETIH 2000, 2001 IN 2002

Številka: 1218-2/2003-27

Ljubljana, 20. aprila 2004

KAZALO

1.	UVOD	3
1.1	Predstavitev revizije	3
1.2	Predstavitev zveze	3
1.3	Odgovorne osebe	4
2.	REVIZIJSKA RAZKRITJA	5
2.1	Računovodski izkazi	5
2.1.1	Bilanca stanja	5
2.1.1.1	Osnovna sredstva po neodpisani vrednosti	6
2.1.1.2	Dolgoročne terjatve	6
2.1.1.3	Zaloge	7
2.1.1.4	Terjatve do kupcev	7
2.1.1.5	Druge kratkoročne terjatve	7
2.1.1.6	Denar na žiro računu	7
2.1.1.7	Aktivne časovne razmejitev	7
2.1.1.8	Društveni sklad	7
2.1.1.9	Društveni sklad – presežek prihodkov	8
2.1.1.10	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	9
2.1.1.11	Druge kratkoročne obveznosti	10
2.1.1.12	Pasivne časovne razmejitev	10
2.1.2	Izkazi poslovnega izida	10
2.1.2.1	Prihodki	11
2.1.2.2	Stroški	12
2.1.2.3	Presežek prihodkov	12
2.2	Pravilnost poslovanja zveze	13
2.2.1	Odhodki za delovanje na državni in lokalni ravni	16
2.2.1.1	Poraba amortizacije	17
2.2.2	Odhodki za programe in storitve na državni in lokalni ravni	17
2.2.2.1	Uspostavljanje za aktivno življenje in delo	20
2.2.2.2	Rehabilitacijski programi	21
2.2.2.3	Izobraževanje	22
2.2.2.4	Informativna dejavnost	23
2.2.2.5	Kultura	25
2.2.2.6	Druge dejavnosti	26
2.2.2.7	Sofinanciranje izdaje Zakona o delovnih razmerjih	27
2.2.2.8	Priročnik tisoč in eno zdravilo	28
2.2.3	Odhodki za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni in lokalni ravni	28
3.	MNENJE	31
3.1	Mnenje o računovodskih izkazih Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije v letih 2000, 2001 in 2002	31
3.2	Mnenje o pravilnosti poslovanja Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije v letih 2000, 2001 in 2002	31

1. UVOD

1.1 Predstavitev revizije

Revizijo pravilnosti poslovanja Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije (v nadaljevanju: zveza) v letih 2000, 2001 in 2002 smo izvedli na podlagi ZRacS-1, Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije in programa dela za izvrševanje revizijske pristojnosti Računskega sodišča Republike Slovenije v letu 2003¹. Sklep o izvedbi te revizije² je bil izdan 27. 6. 2003.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o

- računovodskih izkazih zveze za leta 2000, 2001 in 2002 in
- pravilnosti poslovanja zveze v letih 2000, 2001 in 2002.

Za doseg prvega cilja smo revidirali pravilnost evidentiranja in izkazovanja podatkov v

- bilancah stanja na dan 31. 12. 2000, 31. 12. 2001, 31. 12. 2002 in
- izkaza uspeha za obdobje od 1. 1. do 31. 12. v letih 2000 in 2001 ter izkaz poslovnega izida za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2002.

Za doseg drugega cilja pa smo revidirali pravilnost izvrševanja programa dela v letih 2000, 2001 in 2002.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti izkazovanja zneskov v računovodskih izkazih in presojo o tem, ali je zveza pravilno izvrševala program dela v letih 2000, 2001 in 2002.

Težišče revizije je bilo na izvedbi socialnih programov zveze za slepe in slabovidne na državni ravni.

1.2 Predstavitev zveze

Zveza je invalidska organizacija, ki so jo ustanovila medobčinska društva slepih in slabovidnih v Sloveniji. Ustanovljena je bila, da bi zadovoljila skupne potrebe njihovih članov po izvajanju posebnih socialnih in drugih programov in storitev, posebej prirejenih za slepe in slabovidne. V zvezi se povezuje devet medobčinskih društev, ki so hkrati člani zveze, in sicer:

- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Celje,
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper,
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Kranj,
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana,
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Maribor,
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Murska sobota,
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica,

---

¹ Št. 3104-1/2003 z dne 15. 1. 2003.

² Št. 1218-2/2003-5.

- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Novo mesto in
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ptuj.

Zveza je na podlagi zakona pravna oseba zasebnega prava. Organizacija in dejavnost zveze sta določeni v statutu in poslovniku. Pri poslovanju se zveza ravna po Zakonu o društvih³ (v nadaljevanju: ZDru) in Slovenskem računovodskem standardu za društva (v nadaljevanju: SRS 33). Pri svojem delovanju uporablja tudi Zakon o invalidskih organizacijah⁴ in Zakon o socialnem varstvu⁵.

Organi zveze so skupščina, upravni odbor, nadzorni odbor in disciplinska komisija.

Skupščino sestavljajo po trije predstavniki vsakega člana zveze. Na svojih sejah skupščina med drugim sprejema poročila organov zveze, poročilo o poslovanju, program dela in finančni načrt zveze.

Upravni odbor je organ skupščine zveze in je sestavljen iz devetih članov in predsednika, ki jih voli skupščina za štiri leta. Med drugim upravni odbor skrbi za izvajanje sklepov skupščine in drugih organov zveze ter vodi in usmerja delo zveze med dvema sejama skupščine, pripravi program dela in finančni načrt, sprejema zaključni račun, pripravljen v skladu z računovodskimi standardi za društva, pripravlja poročilo o poslovanju in delu organov, je odgovoren za materialno finančno poslovanje zveze in za izvajanje programa delovanja zveze. Predsednik zveze je hkrati tudi predsednik upravnega odbora.

Nadzorni odbor izvoli skupščina za štiri leta, njegova naloga je nadzirati izvajanje sklepov skupščine in upravnega odbora, njihovo usklajenost s predpisi, statutom in drugimi akti zveze, uresničevanje in varstvo pravic in dolžnosti članov ter opravljanje nadzora nad finančnimi sredstvi zveze.

1.3 Odgovorne osebe

Zvezo predstavlja in zastopa predsednik. V pravnem prometu jo zastopata predsednik in tajnik zveze skupaj. V obdobju, na katerega se nanaša revizija, so bili odgovorne osebe zveze:

- Hubert Verdnik, predsednik do 31. 3. 2001,
- Branko But, predsednik od 31. 3. 2001 dalje in
- Nevenka Ahčan, tajnica zveze v vsem obdobju.

---

³ Uradni list RS, št. 60/95, 89/99.

⁴ Uradni list RS, št. 108/02.

⁵ Uradni list RS, št. 54/92, 42/94, 41/99, 26/01.

2. REVIZIJSKA RAZKRITJA

2.1 Računovodski izkazi

Pri vodenju poslovnih knjig in sestavljanju letnih poročil društva v letih 2000, 2001 in 2002 je bila zveza dolžna uporabljati SRS 33 za leti 2000 in 2001, ki je veljal od 1. 1. 1996 dalje, v letu 2002 pa novi SRS 33, ki velja od 1. 1. 2002, ter pravilnika o finančnem materialnem poslovanju zveze z dne 19. 12. 1997 in 19. 12. 1999.

Zveza se je v revidiranem obdobju pretežno financirala iz sredstev Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (v nadaljevanju: fundacija) in sredstev ministrstev, zato so pri pravilnem poročanju o porabi sredstev pomembne tudi dodatne evidence, ki omogočajo poročanje, kot ga zahtevajo posamezna ministrstva in fundacija.

Revidirali smo bilance stanja in izkaze uspeha oziroma poslovnega izida zveze v letih 2000, 2001 in 2002, nismo pa revidirali računovodskih izkazov članov zveze, to je medobčinskih društev slepih in slabovidnih.

Pri preizkušanju bilanc stanja in izkazov poslovnega izida smo preverili, če je evidentiranje in izkazovanje poslovnih dogodkov v skladu s SRS 33 in pravilnikom o finančnem poslovanju zveze ter ali so računovodski izkazi resnična in poštena slika finančnega stanja in poslovnega izida zveze. Ker se zveza financira pretežno iz javnih sredstev, to je sredstev fundacije in sredstev ministrstev, o porabi katerih mora poročati posameznim financerjem, smo preverili tudi, če ima zveza vzpostavljene ustrezne evidence, ki omogočajo preglednost porabe dodeljenih sredstev po namenih.

2.1.1 Bilanca stanja

Zveza je v letu 2000 razpolagala s sredstvi v znesku 728.078 tisoč tolarjev, v letu 2001 so se sredstva nominalno povečala za 12 odstotkov in so znašala 815.253 tisoč tolarjev, v letu 2002 pa nominalno za 1 odstotek in so znašala 823.007 tisoč tolarjev.

Izkazano povečanje v letu 2001 je nastalo predvsem zaradi pridobitve dela stavbe in zemljišča na Vilharjevi 33 (dediščina) v vrednosti 53.680 tisoč tolarjev in učinka revalorizacije osnovnih sredstev v znesku 45.227 tisoč tolarjev. V tabeli 1 so predstavljene bilance stanja na dan 31. 12. za leta 2000, 2001 in 2002.

Tabela 1: Bilanca stanja na dan 31. 12. za leta 2000, 2001 in 2002

Postavka	Leto 2000	Leto 2001	Leto 2002	v tisoč tolarjih	
				Indeks 01/00	Indeks 02/01
SREDSTVA	728.078	815.253	823.007	112	101
Osnovna sredstva po neodpisani vrednosti	648.086	740.671	744.512	114	101
Dolgoročne terjatve	6.839	7.356	7.450	108	101
Zaloge	19.158	16.919	16.770	88	99
Terjatve do kupcev	1.227	2.375	3.497	194	147
Druge kratkoročne terjatve	27.794	27.735	31.156	100	112
Gotovina v blagajni	166	89	122	54	137
Denar na žiro računu in devizna sredstva	78	1.423	1.119	1.824	79
Aktivne časovne razmejitve	24.730	18.685	18.381	76	98
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	728.078	815.253	823.007	112	101
Društveni sklad – ustanovna vloga, rezerve in drugi viri	678.658	764.898	768.263	113	100
Društveni sklad – presežek prihodkov	-	-	33.486	-	-
Dolgoročne obveznosti	-	-	-	-	-
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	7.803	6.686	5.016	86	75
Druge kratkoročne obveznosti	2.091	201	392	10	195
Pasivne časovne razmejitve	39.526	43.468	15.850	110	36

2.1.1.1 Osnovna sredstva po neodpisani vrednosti

Vrednost osnovnih sredstev je bila v revidiranem obdobju izkazana prenizko, ker so bila umetniška dela evidentirana med drobnim inventarjem. Gre za dvanajst slik in tri kipce.

Med revizijo je zveza vsa umetniška dela evidentirala med osnovna sredstva. Vrednost osnovnih sredstev se je zato povečala za 666.794 tolarjev in bo vplivala na izkaze v letu 2003.

2.1.1.2 Dolgoročne terjatve

Saldi dolgoročnih terjatev v revidiranem obdobju so izkazani pravilno. V strukturi dolgoročnih terjatev je največja terjatev do CSS-IP, družbe za usposabljanje in zaposlovanje invalidov d. o. o., Škofja Loka. Vrednost te terjatve je na dan 31. 12. 2002 znašala 6.609.737 tolarjev in je bila usklajena z družbo CSS-IP.

2.1.1.3 Zaloge

Eden izmed pomembnih programov zveze je nabava in distribucija tehničnih pripomočkov za slepe in slabovidne⁶. Vrednost zalog v revidiranem obdobju je izkazana v pravilni vrednosti. Skladiščno poslovanje je bilo v revidiranem obdobju v skladu s 25. členom pravilnika o finančno materialnem poslovanju zveze. Iz inventurnih zapisnikov je razvidno, da se je dejansko stanje zalog tehničnih pripomočkov v revidiranem obdobju ujemalo s knjigovodskim stanjem.

2.1.1.4 Terjatve do kupcev

Izkazano stanje odprtih terjatev do kupcev je v revidiranem obdobju pravilno. Terjatve do kupcev so knjižene na podlagi verodostojnih listin. Vse odprte postavke so izterljive in so usklajene s kupci.

2.1.1.5 Druge kratkoročne terjatve

Druge kratkoročne terjatve so bile v revidiranem obdobju pravilno izkazane. V strukturi drugih kratkoročnih terjatev največji delež terjatev predstavljajo vezana sredstva zveze v Novi ljubljanski banki, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: NLB), ki so na dan 31. 12. 2000 znašale 18.742.838 tolarjev, na dan 31. 12. 2001 27.072.131 tolarjev, na dan 31. 12. 2002 pa 29.551.714 tolarjev. Sredstva so vezana na podlagi depozitnih pogodb, sklenjenih z NLB, saldi na dan 31. 12. pa so bili vsakič usklajeni med pogodbenima strankama.

2.1.1.6 Denar na žiro računu

Izkazano stanje sredstev na žiro oziroma transakcijskem računu je bilo v revidiranem obdobju usklajeno z računovodskimi evidencami. Na dan 31. 12. 2000 je bilo stanje denarnih sredstev 76.822 tolarjev, na dan 31. 12. 2001 1.422.444 tolarjev, na dan 31. 12. 2002 pa 1.117.413 tolarjev.

2.1.1.7 Aktivne časovne razmejitve

Izkazano stanje aktivnih časovnih razmejitev v revidiranem obdobju je pravilno. V stanju, ki je na dan 31. 12. 2000 znašalo 24.729.923 tolarjev, na dan 31. 12. 2001 18.684.678 tolarjev in na dan 31. 12. 2002 v znesku 18.380.856 tolarjev, so zajeta predvsem nakazila fundacije za redno dejavnost zveze za december preteklega leta.

2.1.1.8 Društveni sklad

V reviziji smo ugotovili, da bi moral biti društveni sklad večji za 666.794 tolarjev, ker so bila osnovna sredstva zaradi napačnega izkazovanja za toliko podcenjena (ugotovitve v razdelku 2.1.1.1). Vrednost osnovnih sredstev je bila v revidiranem obdobju izkazana prenizko, ker so bila umetniška dela evidentirana med drobnim inventarjem.

---

⁶ 3. točka 12. člena statuta zveze.

2.1.1.9 Društveni sklad – presežek prihodkov

S 1. 1. 2002 je začel veljati nov SRS 33, ki določa, da v izkazu uspeha ugotovljeni presežek prihodkov poveča društveni sklad in da mora biti ta postavka izkazana posebej. Na dan 31. 12. 2002 ta postavka izkazuje vrednost 33.485.727 tolarjev.

Z revizijo nismo mogli potrditi pravilnosti izkazanega presežka prihodkov na dan 31. 12. 2002, ker iz evidenc ni mogoče ugotoviti, kolikšen del neporabljenih prihodkov pomeni presežek prihodkov, kolikšen del pa dejansko predstavlja obveznost do financerjev oziroma obveznost dokončanja nedokončanih programov. Poleg tega so kot presežek prihodkov izkazana tudi sredstva, ki so bila pridobljena od fundacije oziroma od Loterije Slovenije in so rezervirana za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev oziroma adaptacijo podedovanih nepremičnin, in sicer

- v znesku 7.000.000 tolarjev za nakup garažnih mest v Piranu, katerih gradnja se še ni začela (sredstva je zveza pridobila od Loterije Slovenije pred letom 1998),
- v znesku 2.950.000 tolarjev za izdelavo investicijsko tehnične dokumentacije za adaptacijo objekta na Trgu MDB 10, Ljubljana.

Zveza je med revizijo že vzpostavila ustrezne ročno vodene evidence sredstev po posameznih namenih in po financerjih, da bi tako zagotovila preglednost uporabe dodeljenih sredstev. Evidence je ob koncu leta tudi nadgradila z računalniško podprtim sistemom.

Na podlagi gornjih ugotovitev in ugotovitev iz točke 2.2 je zveza izvedla popravke, in sicer tako, da je vzpostavila obveznosti do financerjev za neporabljenih sredstva v preteklih letih. Zveza tako izkazuje na dan 1. 1. 2003 stanje društvenega sklada iz presežkov prihodkov le še v znesku 5.608.769 tolarjev. Popravki so po financerjih in programih predstavljeni v tabeli 2.

Tabela 2: Izvedeni popravki oziroma na novo vzpostavljene kratkoročne obveznosti na dan 1. 1. 2003

				v tolarjih
Financer	Programski sklop	Oznaka točke iz poročila	Znesek	Skupaj financer
Loterijski svet	Nakup garažnih mest v Piranu	2.1.1.9	7.000.000	7.000.000
Fundacija	Izdelava tehnično investicijske dokumentacije za Trg MDB 10	2.1.1.9	2.950.000	18.798.842
	Delovanje	2.2.1	2.832.409	
	Usposabljanje za aktivno življenje in delo	2.2.2.1	112.500	
	Izobraževanje	2.2.2.3	3.453.393	
	Izobraževanje	2.2.2.3	48.133	
	Izobraževanje	2.2.2.3	2.788.250	
	Izobraževanje	2.2.2.3	75.000	
	Informativna dejavnost	2.2.2.4	1.542.744	
	Kultura	2.2.2.5	119.000	
	Kultura	2.2.2.5	1.445.968	
	Kultura	2.2.2.5	187.500	
	Druge dejavnosti	2.2.2.6	3.243.945	
	Druge dejavnosti	2.2.2.6	100.000	200.000
	Izdelava priročnika	2.2.2.8	100.000	
Ministrstvo za informativno družbo	Informativna dejavnost	2.2.2.4	1.420.000	1.420.000
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Rehabilitacijski program	2.2.2.2	80.042	458.116
	Rehabilitacijski program	2.2.2.2	78.074	
	Sofinanciranje zakona	2.2.2.7	300.000	
SKUPAJ			27.876.958	27.876.958

Vir: Pisne pripombe zveze na osnutek revizijskega poročila (št. 478/2004 z dne 27. 1. 2004).

2.1.1.10 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Izkazano stanje neporavnanih kratkoročnih obveznosti do dobaviteljev v revidiranem obdobju je pravilno. Vse obveznosti so knjižene na podlagi verodostojnih listin in na bilančne datume še niso zapadle v plačilo.

2.1.1.11 Druge kratkoročne obveznosti

Izkazano stanje drugih kratkoročnih obveznosti v revidiranem obdobju je pravilno. Obveznosti za odtegnjene davke in prispevke so bile poravnane v zakonitem roku.

2.1.1.12 Pasivne časovne razmejitve

Izkazano stanje pasivnih časovnih razmejitev v revidiranem obdobju je pravilno. V stanju, ki je na dan 31. 12. 2000 znašalo 15.319.439 tolarjev, na dan 31. 12. 2001 20.164.890 tolarjev in na dan 31. 12. 2002 15.849.892 tolarjev, so zajeta predvsem nakazila medobčinskim društvom slepih in slabovidnih za december v vsakem letu.

2.1.2 Izkazi poslovnega izida

Zveza je v letih 2000, 2001 in 2002 imela prihodke in stroške ter dosegla poslovni izid, kot je izkazano v tabeli 3.

Tabela 3: Izkazi poslovnega izida za leta 2000, 2001 in 2002

Postavka	v tisoč tolarjih				
	Leto 2000	Leto 2001	Leto 2002	Indeks 01/00	Indeks 02/01
1. STROŠKI	284.889	338.283	375.726	119	111
Nabavna vrednost kupljenega materiala in blaga	39.233	41.718	46.387	106	111
Zmanjševanje zalog materiala in blaga	-	2.239	149	-	7
Povečevanje zalog materiala in blaga	14	-	-	-	-
Stroški porabljenega materiala in prodanega blaga	39.219	43.957	46.536	112	106
Stroški storitev	75.589	79.989	100.594	106	126
Stroški dela	45.778	52.768	52.190	115	99
Dotacije drugim pravnim osebam	101.068	109.734	129.115	109	118
Stroški investiranja	1.416	32.302	29.304	2281	91
Amortizacijski stroški	18.908	16.976	15.121	90	89
Stroški financiranja	185	73	200	39	274
Drugi stroški	821	158	17	19	11
Dajatve	1.905	2.326	2.642	122	114
2. PRIHODKI	298.928	354.586	385.909	119	109
Donosi iz dejavnosti	277.088	319.560	377.980	115	118
Prihodki od financiranja	3.657	3.940	3.439	108	87
Drugi prihodki	5.390	14.025	4.490	260	32
Donosi, preneseni iz prejšnjega obračunskega obdobja	12.793	17.061		133	0
Presežek donosov nad stroški	14.039	16.303	10.183	116	62

2.1.2.1 Prihodki

Prihodki v revidiranem obdobju so izkazani po obsegu in po virih financiranja. Zveza se pretežno del financira iz sredstev fundacije in proračunskih sredstev, ki jih dodelijo ministrstva prek javnih razpisov.

Zveza je v revidiranih letih za realizacijo sprejetih programov dela pridobila vsako leto približno 70 odstotkov sredstev od fundacije, približno 10 odstotkov od ministrstev in približno 20 odstotkov drugih sredstev, kot so prihodki od lastne dejavnosti in drugi prihodki. Podrobnejši pregled financiranja po letih in po financerjih je prikazan v tabeli 4.

Tabela 4: Financiranje po posameznih virih v letih 2000, 2001 in 2002

Financerji	v tisoč tolarjih							
	Realizacija 2000	Struktura 2000 v odstotkih	Realizacija 2001	Struktura 2001 v odstotkih	Realizacija 2002	Struktura 2002 v odstotkih	Indeks 2001/ 2000	Indeks 2002/ 2001
1	2	3	4	5	6	7	8=(4:2)	9=(4:3)
Fundacija	201.618	67,4	231.519	65,3	282.339	73,2	115	122
Prihodki iz proračunov:	32.515	10,9	39.531	11,1	35.078	9,1	122	89
• Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	3.675	1,2	3.157	0,9	4.319	1,1	86	137
• Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport	6.740	2,3	7.259	2,0	6.110	1,6	108	84
• Ministrstvo za kulturo	6.000	2,0	7.000	2,0	23.129	6,0	117	330
• Urad vlade za informiranje	16.000	5,4	16.989	4,8		0,0	106	0
• Ministrstvo za zdravje	100	0,0	200	0,1	100	0,0	200	50
• Ministrstvo za informacijsko družbo		0,0	4.926	1,4	1.420	0,4		29
Prihodki lastne dejavnosti in drugi prihodki	64.795	21,7	83.536	23,6	68.492	17,7	129	82
SKUPAJ PRIHODKI	298.928	100,0	354.586	100,0	385.909	100,0	119	109

Sredstva fundacije zveza pridobi na podlagi finančno ovrednotenih letnih delovnih programov zveze, kamor so vključeni tudi programi medobčinskih društev. V letu 2000 je od fundacije prejela 72 odstotkov zaprosenih sredstev, v letu 2001 je dobila 83 odstotkov zaprosenih sredstev, v letu 2002 pa 77 odstotkov zaprosenih sredstev. Sredstva iz državnega proračuna zveza pridobi na podlagi kandidiranja na javnih razpisih pri posameznih ministrstvih.

2.1.2.2 Stroški

V skladu z 9. členom Pravilnika o finančnem poslovanju Zveze slepih in slabovidnih Slovenije zveza spremlja stroške po stroškovnih mestih, ki so podlaga za poročanje o realizaciji finančnih programov, ki so podrobneje predstavljeni v razdelku 2.2 tega poročila. Izkazani stroški se delijo na tri dele, ki so predstavljeni v tabeli 5.

Tabela 5: Stroški zveze glede na izvajanje dejavnosti v letih 2000, 2001 in 2002

Stroški	v tolarjih				
	Realizirano			Indeks	
	2000	2001	2002	01/ 00	02/01
Stroški za delovanje na državni in lokalni ravni	94.947.010	93.244.860	95.906.608	98	103
Stroški za programe in storitve na državni in lokalni ravni	159.421.880	192.551.328	208.197.988	121	108
Stroški za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni in lokalni ravni	30.520.892	52.486.739	71.622.230	172	138
SKUPAJ	284.889.783	338.282.927	375.726.827	119	112

2.1.2.3 Presežek prihodkov

Zveza je v letu 2000 izkazala presežek prihodkov oziroma presežek donosov nad stroški v znesku 14.039.790 tolarjev, v letu 2001 v znesku 16.303.014 tolarjev in v letu 2002 v znesku 10.182.712 tolarjev. O porabi ugotovljenega presežka je vsako leto odločila skupščina na predlog upravnega in nadzornega odbora in sprejela sklep, kako naj se ta sredstva porabijo.

Na podlagi ugotovitev iz točke 2.2 vsebinsko ni mogoče potrditi presežka prihodkov, saj so glede na omenjene ugotovitve v presežku prihodkov nad odhodki tudi neporabljeni sredstva ministrstev, ki bi jih bilo potrebno vrniti, in neporabljeni sredstva fundacije, ki bi jih bilo potrebno porabiti za namen, za katerega so bila sredstva namenjena. Navedenih sredstev ni mogoče obravnavati kot presežek, saj so sredstva dana za določen namen, za katerega jih je potrebno tudi porabiti. Skupščina zveze na predlog upravnega in nadzornega obora za ta sredstva zato ne more odločati, za kakšen namen se naj porabijo, ker je njihova namenskost že določena s pridobitvijo teh sredstev.

Glede na to, da ministrstva in fundacija zahtevajo poročila o porabi sredstev, bi morale biti vzpostavljene take evidence, ki bi omogočale izkazovanje saldov namenskih sredstev, ki pa jih zveza v revidiranem obdobju ni imela. Zveza je spremljala stroške po stroškovnih mestih, ni pa imela vzpostavljenih drugih ustreznih evidenc za spremljanje porabe dodeljenih sredstev za realizacijo posameznih programov.

Kot smo navedli že v točki 2.1.1.9 tega poročila, je zveza na podlagi naših ugotovitev izvedla popravke tako, da je vzpostavila za neporabljeni sredstva v preteklih letih obveznosti do financiranih s 1. 1. 2003 in med revizijo vzpostavila ustrezne evidence za spremljanje porabe prejetih namenskih sredstev.

Zveza je sodelovala pri pripravi SRS 40, ki ureja tudi računovodstvo v društvih in zvezah društev s statusom invalidske organizacije po Zakonu o invalidskih organizacijah in se začne uporabljati s 1. 1. 2004. Standard v točki 40.14 posebej navaja, da invalidske organizacije v poslovnih knjigah izkazujejo podatke o porabi namenskih javnih in drugih sredstev, prejetih za delovanje, za izvajanje posebnih programov in naložbe.

2.2 Pravilnost poslovanja zveze

Osnovni cilj dejavnosti zveze je pomoč slepim in slabovidnim zaradi njihovih posebnih potreb za čimbolj neodvisno in enakopravno vključevanje v življenje in delo, uveljavljanje človekovih pravic, nediskriminacija, enake možnosti, vzpodbujanje slepih in slabovidnih za opiranje na lastne moči in sposobnosti ter ekonomsko, socialno, zdravstveno in pravno varstvo slepih in slabovidnih. Za uresničitev teh ciljev zveza vsako leto izvaja določene programe, ki jih v okviru finančno ovrednotenega delovnega programa sprejme skupščina zveze. Dejavnosti se izvajajo na dveh ravneh, in sicer na državni in na lokalni ravni.

Dejavnost na državni ravni pomeni delovanje same zveze v ožjem smislu, ki zagotavlja normalno poslovanje zveze, izvajanje programov in storitev na državni ravni ter naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni ravni. Dejavnost na lokalni ravni pa pomeni sofinanciranje medobčinskih društev, in sicer delovanja, ki zagotavlja normalno poslovanje medobčinskih društev, izvajanja programov in storitev ter naložb v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje pri medobčinskih društvih.

Medobčinska društva prek zveze kandidirajo za sredstva fundacije, zveza pa jim na podlagi pridobljenih sredstev od fundacije in v skladu s Pravilnikom o financiranju letnih programov medobčinskih društev slepih in slabovidnih nakaže po dvanajstinah zneske za delovanje, izvajanje programov in storitev ter za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje. O porabi teh sredstev morajo obveščati zvezo.

Zveza pri pripravi finančno ovrednotenega letnega programa dela zveze upošteva sprejete usmeritve zveze in sklep sveta fundacije. Pri planiranju odhodkov na državni ravni deli izdatke za plače enajstih zaposlenih in honorar predsednika zveze na

- odhodke za delovanje na državni ravni, ki vključujejo letne plače štirih zaposlenih in honorar predsednika zveze, ter
- odhodke za programe in storitve na državni ravni, ki vključujejo
  - na programskem sklopu ohranjanja zdravja letno plačo enega zaposlenega,
  - na programskem sklopu izobraževanja polovico letne plače enega zaposlenega,
  - na programskem sklopu informativne dejavnosti letni plači dveh zaposlenih,
  - na programskem sklopu tehničnih pripomočkov letno plačo enega zaposlenega,
  - na programskem sklopu kulture letno plačo enega in pol zaposlenega in
  - na programskem sklopu posebnih socialnih pomoči invalidom letno plačo enega zaposlenega.

Taka delitev ni opredeljena v nobenem aktu, niti je nista potrdila upravni odbor in skupščina, je pa to uveljavljena praksa zveze. Pri načrtovanju stroškov in poročanju o porabi sredstev se

zveza prilagaja zahtevam fundacije, ki zagotavlja pretežni del finančnih sredstev za njeno delovanje. Fundacija je invalidskim organizacijam predpisala, naj posebej načrtujejo odhodke za delovanje organizacije in posebej finančno ovrednotijo posamezne programe, ki jih izvajajo, pri čemer ločeno izkažejo stroške dela, stroške materiala in druge stroške.

Zveza je pojasnila⁷, da zaradi uveljavitve novega računovodskega standarda pripravlja nov pravilnik o finančno materialnem poslovanju, v katerem bo določila tudi merila za delitev plač in drugih odhodkov.

Skupščina zveze je sprejela finančno ovrednotene letne programe dela, ki vključujejo celotno poslovanje zveze in so predstavljeni v tabeli 6.

Tabela 6: Finančno ovrednoteni letni programi dela zveze v letih 2000, 2001 in 2002

Zap. št.	Odhodki	Planirano v tisoč tolarjih			Struktura v odstotkih		
		2000	2001	2002	2000	2001	2002
I	Odhodki za delovanje na državni ravni	55.702	57.409	68.891	15,6	18,3	18,4
II	Odhodki za delovanje na lokalni ravni	21.565	20.206	25.805	6,0	6,4	6,9
III	Odhodki za programe in storitve na državni ravni	128.889	132.403	147.603	36,1	42,2	39,4
IV	Odhodki za programe in storitve na lokalni ravni	50.319	47.040	60.075	14,1	15,0	16,0
V	Odhodki za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni ravni	20.664	31.462	42.642	5,8	10,0	11,4
VI	Odhodki za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na lokalni ravni	79.855	25.341	30.000	22,4	8,1	8,0
SKUPAJ		356.994	313.861	375.016	100,0	100,0	100,0

V skladu s statutom skupščina zveze sprejme program dela in finančni načrt ter poročilo o poslovanju za posamezno leto, ki ga pripravi upravni odbor. Kontrolno nalogo v zvezi z izvajanjem sklepov skupščine in upravnega odbora ter o razpolaganju z finančnimi sredstvi pa opravi nadzorni odbor. Poročilo o poslovanju zveze torej pregleda nadzorni odbor in hkrati oblikuje sklepe za delitev presežka prihodkov nad odhodki zveze, ki ga potem obravnava in sprejme skupščina.

Ugotovili smo, da finančnih poročil o izvedenih letnih delovnih programih, ki jih pošilja fundaciji, in poročil, ki jih pošilja ministrstvu o namenski porabi dodeljenih sredstev, ne obravnavata skupščina zveze niti upravni odbor. Skupščina zveze je kot najvišji organ zveze

⁷ Dopis zveze št. 478/2004 z dne 27. 1. 2004.

na podlagi 25. člena Statuta zavezana k razpravi in sprejemu poročil organov zveze in poročil o poslovanju zveze. Med naloge upravnega odbora se po 33. členu statuta štejejo tudi sprejem zaključnega računa zveze, ki mora biti pripravljen v skladu z računovodskimi standardi za društva, priprava poročila o poslovanju zveze in poročil o delu organov zveze. Po 25. členu ZDru mora biti poročilo o poslovanju, ki ga sprejme najvišji organ društva, sestavljeno v skladu s pravili računovodskega standarda za društva. SRS 33.4 zavezuje društvo, da na koncu obračunskega obdobja sestavi letno poročilo, ki ga sestavljata bilanca stanja in izkaz poslovnega izida (SRS 33.3). Ugotavljamo, da statut zveze ni usklajen z navedenimi določili ZDru in SRS 33, saj bi letno poročilo moral sprejeti najvišji organ društva, to je skupščina.

Zveza je v revidiranem obdobju za delovanje na državni in lokalni ravni porabila od 33 do 26 odstotkov vseh sredstev, za programe in storitve na državni in lokalni ravni od 57 do 55 odstotkov in za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni in lokalni ravni od 10 do 19 odstotkov vseh sredstev, kar je razvidno tudi iz tabele 7.

Tabela 7: Realizacija poslovanja zveze v letih 2000, 2001 in 2002 iz poročil o poslovanju zveze

Zap. št.	Odhodki	Realizirano v tisoč tolarjih			Struktura v odstotkih		
		2000	2001	2002	2000	2001	2002
I.	Odhodki za delovanje na državni ravni	74.741	71.018	69.263	26,2	21,0	18,4
II.	Odhodki za delovanje na lokalni ravni	20.206	22.226	26.644	7,1	6,6	7,1
III.	Odhodki za programe in storitve na državni ravni	112.275	140.807	146.170	39,4	41,6	38,8
IV.	Odhodki za programe in storitve na lokalni ravni	47.147	51.744	62.028	16,5	15,3	16,5
V.	Odhodki za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni ravni	10.406	27.146	42.293	3,7	8,0	11,2
VI.	Odhodki za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na lokalni ravni	20.114	25.342	29.328	7,1	7,5	8,0
SKUPAJ		284.889	338.283	375.726	100,0	100,0	100,0

Programi in storitve, ki jih zveza izvaja na državni ravni (razdelek III iz tabele 7), so financirani tudi iz sredstev ministrstev, zato je bilo preverjanje pravilnosti poslovanja osredotočeno na izvrševanje programa dela, in sicer v delu, ki so ga financirala ministrstva in fundacija. Preverili smo, ali so bila sredstva ministrstev in fundacije porabljena za namene, za katere so bila dodeljena. Preverili smo tudi, če je poročanje navedenim financerjem o porabi dodeljenih sredstev v skladu s poročilom o poslovanju zveze za posamezno leto. To je prikazano v točkah 2.2.1, 2.2.2 in 2.2.3.

2.2.1 Odhodki za delovanje na državni in lokalni ravni

Odhodki za delovanje na državni ravni so namenjeni pokrivanju stroškov v zvezi z rednim poslovanjem zveze. To so stroški dela za štiri zaposlene (stroški dela ostalih zaposlenih so razdeljenih po programih), stroški porabljenega blaga in storitev, stroški v zvezi s poslovno stavbo ter drugi stroški, povezani z delovanjem zveze. Za ta namen vsako leto prispeva sredstva fundacija in iz tabele 8 je razvidno, koliko sredstev je zveza v revidiranem obdobju po letih pridobila od te organizacije, delno pa se financira tudi iz lastnih sredstev.

Odhodki za delovanje na lokalni ravni so namenjeni sofinanciranju delovanja medobčinskih društev slepih in slabovidnih, za kar sredstva v celoti dodeljuje fundacija. Sofinanciranje delovanja medobčinskih društev je potekalo v skladu s pravilnikom o financiranju letnih programov medobčinskih društev slepih in slabovidnih in v okviru sredstev, ki jih je zveza prejela od fundacije. Namenske porabe teh sredstev pri medobčinskih društvih računsko sodišče ni preverjalo.

Tabela 8: Financiranje delovanja zveze na državni in lokalni ravni v letih 2000, 2001 in 2002

Predmet	v tolarjih		
	Realizirano		
	2000	2001	2002
DRŽAVNA RAVEN			
Odhodki za delovanje	74.741.187	71.018.455	69.263.094
Porabljeni prihodki FIHO	52.131.708	58.927.348	67.210.783
Ostali prihodki	22.609.479	12.091.107	2.052.311
LOKALNA RAVEN			
Odhodki za delovanje	20.205.823	22.226.405	26.643.514
Prihodki FIHO	20.205.823	22.226.405	26.643.514

Delovanje na državni ravni je zveza dejansko vsako leto večji del financirala iz sredstev fundacije, manjši del pa iz drugih sredstev, kar je razvidno tudi iz tabele 8. Izjema je leto 2000, ko so sredstva fundacije pokrila le 70 odstotkov vseh stroškov na državni ravni, ker so bili v tem letu bistveno večji stroški zaradi obeleževanja 80. letnice organiziranega delovanja slepih in slabovidnih v Sloveniji.

Tabela 9: Odhodki za delovanje zveze na državni ravni v letih 2000, 2001 in 2002

Odhodki	Realizirano v tolarjih			Indeks	
	2000	2001	2002	01/00	02/01
Operativni odhodki	21.201.215	33.524.335	30.438.791	158	91
Osební prejemki	20.485.740	23.481.972	26.695.125	115	114
Upravljanje ter organizacijske in strokovne dejavnosti	33.054.232	14.012.148	12.129.178	42	86
SKUPAJ	74.741.187	71.018.455	69.263.094	95	97

V letu 2002 zveza ni porabila vseh sredstev fundacije za delovanje na državni ravni. Neporabljena sredstva so ostala zaradi manjših izplačil osebnih prejemkov, ker je bila ena delavka na bolniški in je nadomestilo plače povrnil Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, zato je zveza v poročilu fundaciji navedla, da bo neporabljena sredstva v znesku 2.832.409 tolarjev prenesla v leto 2003, in sicer za sofinanciranje projekta samodejni integralni bralnik slovenskih besedil – Homer v znesku 539.723 tolarjev ter za obratna sredstva zveze oziroma za delovanje – funkcioniranje organizacije v januarju 2003. Med revizijo je zveza vzpostavila obveznost do fundacije na dan 1. 1. 2003, kot je razvidno iz tabele 2 tega poročila.

2.2.1.1 Poraba amortizacije

V okviru operativnih stroškov na državni ravni, ki jih pokriva fundacija, so tudi stroški obračunane amortizacije osnovnih sredstev, ki so bili v letu 2000 8.620.501 tolarjev, v letu 2001 10.290.798 tolarjev, v letu 2002 pa 9.473.693 tolarjev.

O sredstvih, ki jih fundacija dodeljuje zvezi za pokrivanje stroškov amortizacije, zvezi ni potrebno poročati fundaciji o obsegu porabljene amortizacije v posameznih letih. Okvirna poraba teh sredstev je bila določena v finančno ovrednotenih programih zveze za posamezna revidirana leta, ki jih je sprejela skupščina zveze. V poročilih o poslovanju zveze pa ni bilo razvidno, kaj je bilo dejansko nabavljeno iz teh sredstev, kar pomeni, da skupščina zveze ni bila obveščena o dejanski realizaciji finančno ovrednotenih programov zveze.

Ker zveza v svojem finančno ovrednotenem letnem programu določi skupni obseg odhodkov za amortizacijo osnovnih sredstev in tudi opiše investicije, ki jih bo financirala s sredstvi amortizacije, bi morala za poročanje o namenski porabi načrtovanih in pridobljenih sredstev in zagotavljanja preglednosti poslovanja v svojem letnem poročilu prikazati tudi obseg obračunane in porabljene amortizacije

2.2.2 Odhodki za programe in storitve na državni in lokalni ravni

Zveza izvaja programe in storitve na državni ravni in sofinancira programe in storitve na lokalni ravni, to je sofinanciranje programov in storitev medobčinskih društev slepih in

slabovidnih. Za realizacijo programov na državni ravni in sofinanciranje programov na lokalni ravni je zveza v letu 2000 porabila 159.422 tisoč tolarjev, v letu 2001 192.551 tisoč tolarjev in 208.198 tisoč tolarjev v letu 2002. Od tega je bilo približno 30 odstotkov namenjenih za sofinanciranje programov in storitev na lokalni ravni.

Na lokalni ravni je potekalo sofinanciranje programov in storitev medobčinskih društev v skladu s pravilnikom o financiranju letnih programov medobčinskih društev slepih in slabovidnih ter v okviru sredstev, ki jih je zveza prejela od fundacije. Namenske porabe teh sredstev pri medobčinskih društvih nismo preverjali.

Izvajanje programov in storitev na državni ravni je organizirano v programske sklope, ki so predstavljeni v tabeli 10. Izvajanje teh programskih sklopov se pretežno financira s sredstvi fundacije in s sredstvi ministrstev preko javnih razpisov. Zveza v poročilu fundaciji poroča o realizaciji vsakega posameznega socialnega programa, ki so vključeni v predstavljenih programskih sklopih.

Tabela 10: Realizacija programov in storitev na državni ravni v revidiranem obdobju

Zap. št.	Programski sklopi	v tolarjih		
		Realizirano		
		2000	2001	2002
1	Posebne socialne pomoči invalidom	3.312.870	5.755.302	1.916.742
2	Usposabljanje za aktivno življenje in delo	1.949.829	2.610.111	5.213.698
3	Rehabilitacijski programi	1.333.166	3.215.432	5.436.534
4	Ohranjanje zdravja	51.023.745	57.328.140	62.247.615
5	Izobraževanje	5.590.045	6.161.688	8.932.970
6	Informativna dejavnost	23.853.285	29.233.770	32.119.962
7	Tehnični pripomočki	4.829.308	6.362.019	7.111.904
8	Prebivanje in prilagajanje okolju	109.079	23.909	150.214
9	Šport in rekreacija	2.757.632	1.617.635	3.346.352
10	Kultura	13.957.108	17.354.941	17.529.526
11	Interesne dejavnosti	2.480.770	3.417.824	2.008.750
12	Druge dejavnosti	1.078.120	7.726.081	155.938
SKUPAJ		112.274.957	140.806.852	146.170.205

Pri pregledu poslovanja smo ugotovili, da se v revidiranem obdobju večji del programov izvaja vsako leto. Se pa vsako leto spreminja razvrščanje programov znotraj programskih sklopov, tako da ni mogoče primerjati realizacije programskih sklopov po letih, kar močno zmanjšuje in otežuje preglednost delovanja zveze.

V revidiranem obdobju so bili v okviru programskih sklopov izvedeni naslednji programi:

- organiziranje in izvajanje pomoči in samopomoči slepih in slabovidnih pri premagovanju ovir in omogočanje neodvisnega življenja;
- pomoč družini s slepim in slabovidnim otrokom z dodatnimi motnjami v telesnem in duševnem razvoju;
- pomoč družini s slepim in slabovidnim otrokom;
- pomoč slepim in slabovidnim otrokom in mladostnikom ter njihovim staršem pri vključevanju v redne oblike vzgoje in izobraževanja;
- organiziranje in izvajanje pomoči in samopomoči staršev slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov - klub staršev za samopomoč;
- delavnice za krepitev duševnega zdravja slepe in slabovidne mladine (učenje socialnih veščin, treningi za samopomoč, komunikacijo in medsebojno pomoč) ;
- socialna in emocionalna priprava mladih za življenje;
- računalniško opismenjevanje slabovidnih oseb - nadaljevalni tečaji;
- računalniško opismenjevanje slepih oseb - nadaljevalni tečaji;
- organiziranje in izvedba programov za ohranjanje zdravja v lastnih prilagojenih objektih (aktivnosti za krepitev psihofizičnega stanja, socialne aktivnosti, medsebojna pomoč, samopomoč in socialna integracija);
- izdelava in izposoja strokovne literature in učbenikov v zvočni tehniki;
- izdelava in izposoja strokovne literature in učbenikov v Braillovi pisavi;
- izdelava in izposoja strokovne literature in učbenikov v računalniškem zapisu;
- organiziranje in izvajanje študijskih krožkov (*Balint v šolstvu - pomoč otrokom v stiski, Spoznajmo svojo usodo in Ali poznamo zdravilno moč rastlin*);
- izdelava in izdajanje zvočnih časopisov;
- izdelava in izdajanje časopisov v Braillovi pisavi;
- izdelava in izdajanje časopisov v povečanem tisku;
- izdelava in izdajanje časopisov v računalniškem zapisu;
- izdelava in izdajanje računalniškega časopisa;
- organiziranje, vzdrževanje in razvoj mrežnega elektronskega informacijskega sistema s tehnično infrastrukturo;
- nabava in distribucija tehničnih pripomočkov za slepe in slabovidne;
- zagotavljanje programske opreme za povečavo za slabovidne;
- zagotavljanje programske opreme za slepe s sintezo govora;
- preizkus pridobljenih sposobnosti psov vodičev in uporabnikov;
- usposabljanje slepih uporabnikov pri vzdrževanju in ohranjanju pridobljenega znanja psov vodičev;
- organiziranje in izvedba prilagojenih športnih tekmovanj;
- izdelava in izposoja leposlovnih knjižnih del v zvočni tehniki;
- izdelava in izposoja leposlovnih knjižnih del v Braillovi pisavi;
- izdelava in izposoja leposlovnih knjižnih del v računalniškem zapisu;
- organiziranje in izvedba tekmovanja v branju in pisanju Braillove pisave;
- organiziranje in izvedba prilagojenih šahovskih tekmovanj;
- izvajanje samopomoči slepih in slabovidnih intelektualcev pri vključevanju v delovno in življenjsko okolje;
- pomoč pri izvedbi programa slepih in slabovidnih vernikov;
- pomoč pri izvedbi programa gledališke skupine;
- organizacija in izvedba kulturniškega vikenda in srečanj z znanimi kulturnimi ustvarjalci;

- organizacija in izvedba drugih socialnih aktivnosti;
- pomoč najbolj ogroženim slepim in slabovidnim članom;
- pomoč in samopomoč slepim in slabovidnim ženskam pri vključevanju v neodvisno življenje.

Pri preverjanju namenske porabe sredstev, ki jih je zveza prejela od ministrstev in fundacije za realizacijo programov na državni ravni, smo ugotovili nepravilnosti pri naslednjih programskih sklopih.

2.2.2.1 Usposabljanje za aktivno življenje in delo

Leto 2002

V letu 2002 je zveza poročala skupščini o porabi sredstev za programski sklop usposabljanja za aktivno življenje in delo v znesku 5.213.698 tolarjev. Programski sklop so financirali fundacija, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju: MDDSZ) in Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport (v nadaljevanju: MŠZŠ).

Med stroške za realizacijo tega programskega sklopa je zveza pri programu organiziranja in izvajanja pomoči in samopomoči slepih in slabovidnih in omogočanje neodvisnega življenja štela tudi znesek 112.500 tolarjev, porabljen za izplačilo nagrad po sklepu skupščine o delitvi presežka donosov nad stroški v letu 2001, ki se nanaša na preteklo leto, zato ne more biti strošek navedenega programa.

Po naši oceni so stroški za izvedeni programski sklop dejansko znašali 5.101.198 tolarjev, kar pomeni, da zveza v poročilu fundaciji ni pravilno poročala o realizaciji programa organiziranja in izvajanja pomoči in samopomoči slepih in slabovidnih pri premagovanju ovir in omogočanje neodvisnega življenja, saj je dejansko za izvedbo tega programa v letu 2002 porabila za 112.500 tolarjev manj sredstev fundacije, kot je navedla v poročilu.

Zveza je med potekom revizije vzpostavila na dan 1. 1. 2003 obveznost do fundacije v vrednosti izplačane nagrade v znesku 112.500 tolarjev.

Leto 2000

V letu 2000 je za programski sklop usposabljanja za aktivno življenje in delo zveza poročala skupščini o stroških v znesku 1.949.870 tolarjev, sofinancerjema tega projektnega sklopa, in sicer fundaciji v znesku 1.760.216 tolarjev in MDDSZ v znesku 800.000 tolarjev, to je skupaj 2.560.216 tolarjev, kar je razvidno tudi iz tabele 11.

Tabela 11: Poročanje o realizaciji programskega sklopa za leto 2000

v tolarjih

Program	Poročanje skupščini zveze	Poročanje FIHO	Poročanje MDDSZ
Pomoč družini s slepim oz. slabovidnim otrokom z dodatnimi motnjami v telesnem ali duševnem razvoju	1.804.021	1.760.217	800.000
Pomoč družini s slepim oz. slabovidnim otrokom	145.808		
SKUPAJ	1.949.829	1.760.217	800.000

Med stroški je v poročilu ministrstvu navedla tudi bruto plačo zaposlenega v znesku 120.266 tolarjev, čeprav stroškov za plače zaposlenih ni na tem stroškovnem mestu.

Pravilnost porabe sredstev za program pomoči družinam s slepimi in slabovidnimi otroci, o kateri je zveza poročala ministrstvu, nismo mogli potrditi, saj zveza k poročilu ni predložila seznama računov. Ministrstvo v pogodbi o dodelitvi sredstev vselej zapiše, da mora finančno poročilo temeljiti na finančno-knjigovodski dokumentaciji, iz katere je razvidna namenska poraba sredstev. Zveza je med revizijo zatrjevala, da ministrstvo tovrstnih dokazil ni zahtevalo. S pregledom računov, ki se nanašajo na razliko med obsegom sredstev iz poročila o realizaciji programskega sklopa, predloženega skupščini zveze, ter poročili za FIHO in MDDSZ, smo ugotovili, da se 610.388 tolarjev ali 31 odstotkov letnega obsega sredstev za program nanaša na kritje stroškov za prireditve ob srečanju staršev in njihovih otrok z dodatnimi motnjami ter izvajalci programa.

Zveza je v pojasnilu navedla, da je razlika 610.388 tolarjev nastala zaradi stroškov, ki so bili pomotoma evidentirani v okviru delovanja zveze, in ne na stroškovnih mestih programskega sklopa usposabljanje za aktivno življenje in delo. Poleg tega je poudarila, da ministrstvo ni zahtevalo predložitve podrobnega seznama porabljenih sredstev s prilogami.

2.2.2.2 Rehabilitacijski programi

Leto 2002

Skupni znesek porabljenih sredstev za programski sklop rehabilitacijskih programov za leto 2002 iz poročila zveze je znašal 5.436.533 tolarjev.

V letu 2002 je MDDSZ v znesku 400.000 tolarjev sofinanciralo program organiziranja in izvajanja pomoči in samopomoči staršev slepih in slabovidnih otrok (klub staršev za samopomoč). Iz poročila o realizaciji projekta ministrstvu in primerjave z izkazanimi stroški po stroškovnih mestih je razvidno, da del sredstev v znesku 78.074 tolarjev dejansko ni bil porabljen za realizacijo omenjenega programa. Gre za strošek dela enega zaposlenega delavca, ki je izkazan kot strošek izvedbe programskega sklopa izobraževanja, za kar je zveza posebej poročala že fundaciji, to je za realizacijo programa izdelave in izposoj strokovne literature in učbenikov v zvočni tehniki, v Braillovi pisavi in v računalniškem zapisu.

Zveza je nepravilno poročala ministrstvu o porabi prejetih namenskih sredstev za realizacijo programa organiziranja in izvajanja pomoči in samopomoči staršev slepih in slabovidnih otrok (klub staršev za samopomoč), saj je za ta namen porabila za 78.074 tolarjev manj sredstev, kot je poročala MDDSZ. Zveza je o istih stroških hkrati poročala dvema različnima financerjema, to je fundaciji in navedenemu ministrstvu.

Zveza je med potekom revizije vzpostavila obveznost do MDDSZ na dan 1. 1. 2003 v vrednosti izplačane nagrade v znesku 78.074 tolarjev.

Leto 2001

V letu 2001 so bila za realizacijo sklopa rehabilitacijskih programov porabljena sredstva v znesku 3.215.431 tolarjev. Znotraj programskega sklopa je bil realiziran tudi program socialne in emocionalne priprave mladih za življenje v znesku 219.958 tolarjev, ki ga je financiralo MDDSZ v znesku 300.000 tolarjev. V poročilu je zveza celo navedla ministrstvu, da je projekt stal 748.520 tolarjev.

Zveza ni predložila seznama računov, ki bi dokazovali porabo sredstev, prejetih od ministrstva, z obrazložitvijo, da ministrstvo od njih ni zahtevalo tovrstnih dokazil, čeprav je v pogodbi določeno, da je poraba teh sredstev namenska in da lahko ministrstvo kadar koli zahteva pisno poročilo in dokazila o porabi sredstev.

Zveza je poročala MDDSZ o porabi celotnega zneska v znesku 300.000 tolarjev, dejansko pa je porabila za 80.042 tolarjev manj. Gre torej za neresnično poročanje ministrstvu o dodeljenih sredstvih v znesku 80.042 tolarjev.

Zveza je med revizijo vzpostavila obveznost do MDDSZ na dan 1. 1. 2003 v znesku 80.042 tolarjev.

2.2.2.3 Izobraževanje

Leto 2002

Skupni znesek porabljenih sredstev za programski sklop izobraževanje za leto 2002 je iz poročila zveze znašal 8.932.970 tolarjev. Program sta financirala fundacija in MŠZŠ. Zveza je v zvezi z realizacijo tega programskega sklopa fundaciji poročala o realizaciji programa izdelave in izposoje strokovne literature in učbenikov v zvočni tehniki v znesku 2.399.111 tolarjev, o realizaciji programa izdelave in izposoje strokovne literature in učbenikov v Braillovi pisavi v znesku 786.594 tolarjev ter izdelave in izposoje strokovne literature v računalniškem zapisu v znesku 747.264 tolarjev, to je skupaj 3.932.969 tolarjev. MŠZŠ pa je poročala za znesek 5.000.000 tolarjev.

Ugotovili smo, da je zveza med porabljena sredstva za realizacijo tega programskega sklopa štela tudi del naložbenega izdatka za klimatizacijo prostorov na sedežu zveze v skupnem znesku 2.788.250 tolarjev, kar pomeni da gre za nenamensko porabo sredstev fundacije (glej točko 2.2.3.1).

Poleg tega so bili dejanski stroški realizacije tega programskega sklopa nižji še za 75.000 tolarjev. Znesek se nanaša na izplačilo nagrade delavcu po sklepu skupščine o delitvi ugotovljenega presežka donosov nad stroški za leto 2001 in zato ne more biti strošek programa v letu 2002, kar pomeni, da je zveza nepravilno poročala fundaciji o porabi sredstev tudi za ta znesek.

Zveza je med revizijo vzpostavila obveznost do fundacije na dan 1. 1. 2003 v vrednosti izplačane nagrade v znesku 75.000 tolarjev.

Leto 2001

Tudi v letu 2001 je zveza kot strošek tega programskega sklopa štela izplačilo nagrade po sklepu skupščine o delitvi ugotovljenega presežka donosov nad stroški za leto 2000, ki ne more biti strošek programa v letu 2001, in sicer v znesku 48.133 tolarjev, tako da stroški programskega sklopa izobraževanje niso znašali 6.161.687 tolarjev, ampak 48.133 tolarjev manj, kar pomeni, da fundaciji zveza ni pravilno poročala o realizaciji programov v zvezi z izobraževanjem.

Zveza je med potekom revizije vzpostavila obveznost do fundacije na dan 1. 1. 2003 v vrednosti izplačane nagrade v znesku 48.133 tolarjev.

Leto 2000

V letu 2000 so bila za realizacijo programskega sklopa izobraževanje porabljen sredstva v znesku 5.590.044 tolarjev. Fundaciji in MŠZŠ pa so poročali o realizaciji v skupnem znesku 8.533.393 tolarjev. Za realizacijo programskega sklopa je zveza porabila sredstva MŠZŠ v znesku 5.290.000 tolarjev, poleg tega pa je o realizaciji istega projektnega sklopa poročala tudi fundaciji, in sicer, da je porabila sredstva v znesku 2.145.041 tolarjev za izdelavo in izposajo strokovne literature in učbenikov v zvočni tehniki, sredstva v znesku 631.478 tolarjev za izdelavo in izposajo strokovne literature in učbenikov v Braillovi pisavi in sredstva v znesku 676.874 tolarjev za izdelavo in izposajo strokovne literature v računalniškem zapisu. O stroških, ki jih je zveza pokrila že iz sredstev ministrstva, ne bi smela poročati tudi fundaciji. Gre torej za neresnično poročanje o stroških v znesku 3.453.393 tolarjev.

Zveza je med revizijo vzpostavila obveznost do fundacije na dan 1. 1. 2003 v znesku 3.453.393 tolarjev.

2.2.2.4 Informativna dejavnost

Leto 2002

Skupni znesek porabljenih sredstev za programski sklop informativne dejavnosti za leto 2002 je iz poročila zveze znašal 32.119.962 tolarjev.

Fundacija je financirala programe v znesku 16.490.962 tolarjev, Ministrstvo za kulturo pa (v nadaljevanju: MK) v znesku 15.629.000 tolarjev, to je skupaj 32.119.962 tolarjev, in je enako vrednosti realiziranega sklopa v poročilu zveze.

Ugotovili smo, da je zveza med porabljenimi sredstvi za realizacijo tega programskega sklopa štela tudi del naložbenega izdatka za klimatizacijo prostorov na sedežu zveze v skupnem znesku 2.891.962 tolarjev, kar pomeni nenamensko porabo sredstev fundacije (točka 2.2.3.1).

Poleg tega smo ugotovili, da je med stroške izvedbe tega programskega sklopa oziroma med stroške organiziranja vzdrževanja in razvoja mrežnega elektronskega informacijskega sistema zveza štela tudi izdatek 1.542.744 tolarjev za izvedbo kvalitetnejšega ozvočenja za *vidno polje*, za katerega je bil po sklepu skupščine o delitvi presežka donosov nad stroški v letu 2001 namenjen znesek 1.577.956 tolarjev. Izdatek v znesku 1.542.744 tolarjev zato ne more bremeniti namenskih sredstev, ki jih je dodelila fundacija v letu 2002.

Zveza je med potekom revizije vzpostavila obveznost do fundacije na dan 1. 1. 2003 v znesku 1.542.744 tolarjev.

Za isti programski sklop, in sicer za organiziranje, vzdrževanje in razvoj mrežnega elektronskega informacijskega sistema, je zveza prejela tudi sredstva Ministrstva za informacijsko družbo (v nadaljevanju: MID) za sofinanciranje projektov civilno družbenih iniciativ – večja dostopnost za civilno družbo od IKT v znesku 1.420.000 tolarjev. Vsi računi, ki jih je zveza predložila ministrstvu kot dokazilo o realizaciji programov, so bili poravnani iz sredstev, ki jih je zveza prejela od fundacije in MK, in sicer za račune programskega sklopa informativne dejavnosti od fundacije in ministrstva, za račune iz programskega sklopa tehničnih pripomočkov pa iz sredstev fundacije, kar pomeni, da je šlo za neresnično poročanje MID o porabi dodeljenih sredstev.

Zveza je med revizijo vzpostavila obveznost do MID na dan 1. 1. 2003 v znesku 1.420.000 tolarjev, ministrstvu pa je poslala novo poročilo.

Leto 2000

V tem letu so programski sklop sestavljali vsi programi kot v letu 2002 razen programa izdelave in izdajanja računalniškega časopisa RIKOSS. Skupni znesek porabljenih sredstev za programski sklop informativne dejavnosti v letu 2000 iz poročila zveze in iz knjigovodskih evidenc je znašal 23.853.284 tolarjev. Zveza je v poročilu fundaciji poročala o porabljenem znesku 11.645.118 tolarjev, Uradu vlade za informiranje pa o porabi v znesku 16.000.000 tolarjev, to je skupaj o 27.645.118 tolarjev, čeprav je za ta namen ostalo neporabljenih 3.791.834 tolarjev, kar potrjuje tudi poročilo o poslovanju zveze za leto 2000.

Urad vlade za informiranje je po pogodbi o sofinanciranju glasil za slepe in slabovidne za leto 2000 zvezi sofinanciral nadaljevanje projekta opremljanja in posodabljanja čitalnic s sodobno informacijsko tehnologijo, vzpostavljanje informacijske mreže ter posodobitev snemalne in kopirne tehnike za snemanje zvočnih časopisov. Sredstva po tej pogodbi v znesku 16.000.000 tolarjev so bila dana namensko za nabavo in uvoz specifične opreme ter za posodobitev tehnologije, in sicer namensko za opremljanje in posodabljanje čitalnice s posebno informacijsko tehnologijo, posodobitev sodobne informacijske opreme in posodobitev snemalne in kopirne tehnike.

Hkrati je o realizaciji istega programskega sklopa, in sicer za izdelavo in izdajo zvočnih časopisov, izdelavo in izdajanje časopisov v Braillovi pisavi, izdelavo in izdajo časopisov v

povečanem tisku ter za organiziranje, vzdrževanje in razvoj elektronskega in informacijskega sistema zveza fundaciji poročala o porabi v skupnem znesku 11.645.118 tolarjev.

V poročilu o poslovanju zveze za leto 2000, ki ga je sprejela skupščina zveze, je navedeno, da je bilo za ta programski sklop v letu 2000 porabljenih 23.853.284 tolarjev, kar potrjujejo tudi evidence po stroškovnih mestih. Ob pregledu računov je bilo ugotovljeno, da je zveza med porabo iz sredstev Urada vlade za informiranje štela tudi stroške za blago in storitve v znesku 3.791.834 tolarjev, ki jih ni mogoče pripisati temu programskemu sklopu. Sredstva so bila porabljena nenamensko za priprave in izvedbo slavnostne akademije ob 80. obletnici zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije.

Zveza je v pojasnil, da je v letu 2000 med stroške za delovanje na ravni države vključila tudi nekatere stroške v zvezi z informiranjem slepih in slabovidnih oseb, ki so nastali v zvezi z izvedbo obeleževanja 80-letnice svojega organiziranega delovanja.

2.2.2.5 Kultura

Leto 2002

Skupni znesek porabljenih sredstev za programski sklop kultura je po poročilu zveze za leto 2002 znašal 17.529.525 tolarjev, od tega so v poročilu fundaciji poročali o realizaciji v znesku 10.029.525 tolarjev, MK pa v znesku 7.500.000 tolarjev.

Ugotovili smo, da je zveza med porabljena sredstva za realizacijo tega programskega sklopa štela tudi del naložbenega izdatka za klimatizacijo prostorov na sedežu zveze v skupnem znesku 1.445.968 tolarjev, kar pomeni da gre za nenamensko porabo sredstev fundacije (glej točko 2.2.3.1). Poleg tega je bilo med stroški tega programskega sklopa tudi izplačilo nagrad v znesku 187.500 tolarjev po sklepu skupščine o delitvi presežka donosov nad stroški, kar ne more biti strošek tega programskega sklopa, ker so bila za nagrade rezervirana sredstva presežka donosov nad stroški v letu 2001.

Iz obeh ugotovitev izhaja, da so stroški tega dela programskega sklopa, ki ga je financirala fundacija, dejansko znašali za 1.633.467 tolarjev manj, kot je zveza v poročilu navedla fundaciji, kar pomeni, da zveza fundaciji v poročilu ni pravilno poročala o stroških programov tega sklopa.

Zveza je med potekom revizije vzpostavila obveznost do fundacije na dan 1. 1. 2003 v vrednosti izplačane nagrade v znesku 187.500 tolarjev.

Leto 2001

Skupni znesek porabljenih sredstev za programski sklop kultura je po poročilu zveze za leto 2001 znašal 17.354.941 tolarjev, od tega so v poročilu zvezi poročali o realizaciji v znesku 10.354.941 tolarjev, MK pa v znesku 7.000.000 tolarjev.

Med stroški navedenega programskega sklopa je tudi izplačilo v znesku 119.000 tolarjev za izplačilo nagrad po sklepu skupščine o delitvi presežka donosov nad stroški, kar ne more biti

strošek tega programa, ker so bila za nagrade rezervirana sredstva presežka donosov. Stroški tega programa so zato dejansko znašali 17.235.941 tolarjev, kar pomeni, da zveza fundaciji v poročilu o realizaciji programov izobraževanja ni pravilno poročala.

Zveza je med potekom revizije vzpostavila obveznost do fundacije po stanju na dan 1. 1. 2003 v vrednosti izplačane nagrade v znesku 119.000 tolarjev.

Leto 2000

V letu 2000 so bila za realizacijo programskega sklopa kultura porabljena sredstva v znesku 13.957.107 tolarjev, fundaciji in MK pa so poročali o realizaciji v skupnem znesku 17.957.647 tolarjev.

MK je po pogodbi o izvedbi programa za leto 2000 sofinanciralo založništvo v Braillovi pisavi in založništvo v zvočnem zapisu v znesku 6.000.000 tolarjev. Ta sredstva so bila v celoti namensko porabljena.

Poleg tega pa je zveza poročala fundaciji o porabi sredstev za realizacijo programov tega sklopa v skupnem znesku 11.957.647 tolarjev, kar je za 4.000.540 tolarjev več, kot je bilo dejansko porabljeno za realizacijo tega programskega sklopa glede na evidence zveze in kot je predstavljeno v poročilu o poslovanju zveze za leto 2000, ki ga je sprejela skupščina zveze.

Zveza je v pojasnilu navedla, da je razlika 4.000.540 tolarjev nastala zato, ker so v letu 2000 v okviru delovanja zveze pomotoma evidentirali stroške, ki se dejansko nanašajo na izvajanje programov s področja kulture.

2.2.2.6 Druge dejavnosti

Leto 2002

V programskem sklopu drugih dejavnosti je bil v letu 2002 realiziran program samopomoči slepim in slabovidnim ženskam pri vključevanju v neodvisno življenje v znesku 155.938 tolarjev. Program je bil sofinanciran s sredstvi MDDSZ v znesku 150.000 tolarjev, preostanek v znesku 5.938 tolarjev pa s sredstvi fundacije.

Kljub temu, da je tako iz računovodskih evidenc kot iz poročila zveze za leto 2002 razvidno, da je za druge programe zveza porabila le 155.938 tolarjev in da je od tega 150.000 tolarjev sofinanciralo ministrstvo, je zveza fundaciji poročala, da je v okviru organiziranja in izvedbe drugih socialnih programov za program samopomoči slepim in slabovidnim ženskam pri vključevanju v neodvisno življenje in omogočanje vključevanja slepih in slabovidnih oseb v informacijske komunikacijske tehnologije porabila sredstva v znesku 3.249.883 tolarjev oziroma za 3.243.945 tolarjev več, kot je bilo v resnici porabljenih sredstev fundacije za ta namen.

Zveza je med potekom revizije vzpostavila obveznost do fundacije na dan 1. 1. 2003 v znesku 3.243.945 tolarjev.

Leto 2000

V letu 2000 so bila za realizacijo drugih dejavnosti porabljena sredstva v znesku 1.078.122 tolarjev, MDDSZ in Ministrstvu za zdravstvo (v nadaljevanju: MZ) pa so poročali o realizaciji v skupnem znesku 1.525.000 tolarjev.

MDDSZ je po pogodbi za leto 2000 sofinanciralo organiziranje pomoči in samopomoči slepih in slabovidnih pri premagovanju ovir in omogočanje neodvisnega življenja v znesku 1.425.000 tolarjev. Iz poročila ministrstvu je razvidno, da so med stroške tega programa šteli tudi del stroškov dela enega zaposlenega delavca v znesku 561.757 tolarjev, čeprav so vsi stroški dela že bili pokriti s sredstvi fundacije, in sicer del iz sredstev za delovanja na državni ravni in del iz sredstev za realizacijo programov in storitev na državni ravni, kot je predstavljeno v točki 2.2 tega poročila. Hkrati je ministrstvu poročala, da je vrednost realiziranega programa organiziranja in izvajanja pomoči in samopomoči slepih in slabovidnih pri premagovanju ovir in omogočanje neodvisnega življenja 2.599.861 tolarjev, iz finančnih evidenc pa je razvidno, da je realizacija tega programa znašala dejansko le 1.078.122 tolarjev.

MDDSZ torej zveza ni pravilno poročala o porabi namenskih sredstev v znesku 561.757 tolarjev.

Zveza je konec leta 2000 poročala Ministrstvu za zdravstvo o opravljenem delu v zvezi z izdajo priročnika, ki pojasnjuje definicijo slepote in slabovidnosti v Sloveniji in za katerega je ministrstvo dodelilo 100.000 tolarjev. Obvestila ga je o izvedenih aktivnostih in informirala, da načrtuje tiskanje priročnika v decembru tistega leta. V reviziji je bilo ugotovljeno, da zveza za izdajo priročnika ni uporabila sredstev tega ministrstva, zato bi morala v skladu s pogodbo namenska sredstva vrniti ministrstvu.

Zveza je pojasnila, da so se člani delovne skupine, ki so pripravili gradivo in sestavili priročnik, odpovedali honorarjem. Med potekom revizije je zato vzpostavila obveznost do MZ na dan 1. 1. 2003 v znesku 100.000 tolarjev.

2.2.2.7 Sofinanciranje izdaje Zakona o delovnih razmerjih

MDDSZ je objavilo javni razpis za sofinanciranje tiska, projektov in društev v letu 2002, na katerega se je prijavila zveza in zaprosila za sofinanciranje izdaje Zakona o delovnih razmerjih za potrebe slepih državljanov. Od ministrstva je zveza prejela za izdajo zakona v Braillovi pisavi 300.000 tolarjev.

Kot strošek za izdajo zakona je zveza ministrstvu navedla tudi strošek nabave papirja v znesku 54.686 tolarjev in strošek nabave sponk v znesku 5.380,00 tolarjev. Za celotne zneske omenjenih računov, to je skupaj 60.066,00 tolarjev, so prejeli finančna sredstva že od MK, in sicer za založništvo knjig. To pomeni, da je zveza kot dokaz za realizacijo programov pri MK in MDDSZ navedla iste stroške, kar pomeni, da so bili isti stroški dvakrat financirani iz državnega proračuna. Plača zaposlenega v znesku 231.652 tolarjev, ki je bila prav tako navedena kot strošek izdaje tega zakona v Braillovi pisavi, pa je prav tako že financirana od fundacije v okviru projekta informativne dejavnosti. Zveza je torej MDDSZ v poročilu o

porabi pridobljenih sredstev navedla tudi stroške v znesku 291.718 tolarjev, ki sta jih delno že financirala fundacija in MK.

Zveza je med potekom revizije vzpostavila obveznost do MDDSZ na dan 1. 1. 2003 v znesku 300.000 tolarjev.

2.2.2.8 Priročnik tisoč in eno zdravilo

MZ je 13. 9. 2002 v Uradnem listu⁸ objavilo javni razpis za sofinanciranje založniških projektov na področju varovanja in krepitve zdravja v letu 2002, na katerega se je prijavila zveza in zaprosila za sofinanciranje izdaje priročnika Tisoč in eno domače zdravilo v Braillovi pisavi za potrebe slepih in slabovidnih državljanov. Od ministrstva je zveza za ta namen prejela sredstva v znesku 100.000 tolarjev.

Vsi stroški, o katerih je zveza poročala ministrstvu, se nanašajo na programski sklop informativne dejavnosti, za katere je zveza prejela sredstva od fundacije in MK, pa tudi od MID. To pomeni, da je zveza kot dokaz za realizacijo programov pri MK in MDDSZ navedla iste stroške, kar pomeni, da so bili isti stroški dvakrat financirani iz državnega proračuna. Plača zaposlenega v znesku 50.445 tolarjev je prav tako že financirana od fundacije v okviru projekta informativne dejavnosti.

Zveza je MZ v poročilu o porabi pridobljenih sredstev navedla stroške v znesku 100.000 tolarjev, za katere je sredstva prejela od fundacije in MK.

Med revizijo je zveza vzpostavila obveznost do MZ na dan 1. 1. 2003 v znesku 100.000 tolarjev.

2.2.3 Odhodki za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni in lokalni ravni

Za realizacijo naložb v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni in lokalni ravni zveza pridobi sredstva od fundacije na podlagi predloženih programov, naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni ravni pa poleg pridobljenih namenskih sredstev od fundacije financira tudi iz lastnih sredstev.

Sredstva fundacije za naložbe v osnovna sredstva in vzdrževanje na lokalni ravni zveza na podlagi potrjenih programov nakazuje medobčinskim društvom slepih in slabovidnih. Nakazila so bila izvršena, kot je navedeno v poročilu, izvedbe investicij pri medobčinskih društvih slepih in slabovidnih pa nismo preverjali.

Naložbe in investicijska vzdrževanja na državni ravni so bile po poročilu o poslovanju zveze za leta 2000, 2001 in 2002 realizirane v obsegu, kot je prikazano v tabeli 12.

---

⁸ Št. 80/02.

Tabela 12: Investicije in investicijsko vzdrževanje na državni ravni v letih 2000, 2001 in 2002 po poročilih zveze

Opis investicije	v tolarjih		
	2000	2001	2002
Dolenjske toplice	1.065.262	19.062.017	-
Vzdrževalna dela v domu oddiha Okroglo pri Kranju	9.340.992	5.899.173	9.394.256
Vzpostavitev in delovanje informacijskega sistema	-	2.184.444	3.191.958
Klimatizacija	-	-	14.193.028
Adaptacija dveh apartmajev v Červarju	-	-	15.513.898
SKUPAJ	10.406.254	27.145.634	42.293.140

Zveza je v letu 2002 od fundacije za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni ravni prejela sredstva za prezračevanje in klimatizacijo v znesku 14.000.000 tolarjev. V vlogi za dodelitev sredstev je navedla, da je lastnik poslovne stavbe, kjer se na približno 800 kvadratnih metrih izvajajo številni posebni socialni programi. Za izvedbo programov ima zagotovljene posebne tonske in snemalne studije, Braillovo tiskarno, elektronski informacijski sistem ter druge delovne naprave. Posebna – prilagojena strojna oprema je vodena računalniško in klimatizacija prostorov naj bi preprečila okvare na tej opremi. Na ta način naj bi se izboljšali tudi delovni pogoji izvajalcev programov.

Tudi v finančno ovrednotenem letnem delovnem programu, ki ga je sprejela skupščina zveze, so bila za ta namen planirana sredstva v znesku 14.000.000 tolarjev.

Pri pregledu knjigovodskih listin smo ugotovili, da je investicija v klimatizacijo v poslovni stavbi na Groharjevi 2 v Ljubljani dejansko znašala 21.319.208 tolarjev in ne 14.193.028 tolarjev, kot je navedeno v poročilu o poslovanju zveze, ki ga je sprejela skupščina zveze na predlog nadzornega odbora, in da so bili dejansko klimatizirani vsi prostori zgradbe.

Do razlike v ceni je prišlo zato, ker je zveza namestila klime v vse prostore zgradbe in ne samo v tiste, kjer je nameščena oprema, ki je posebej občutljiva na temperaturo in vlažnost, kot je bilo navedeno v programu, ki ga je sprejela skupščina, in tudi v vlogi za dodelitev sredstev, ki ga je zveza poslana fundaciji. Odgovorni v zvezi niso imeli odobritve skupščine za izvedbo investicije v obsegu, v katerem je bila izvedena.

Realizacija torej ni v skladu s finančno ovrednotenim letnim programom zveze za leto 2002 niti po vsebini niti po vrednosti, v poročilu o poslovanju zveze za leto 2002 pa tudi nista bili razkriti vsebina in vrednost celotne investicije.

Podrobnejši pregled knjigovodskih listin in razporeditve stroškov po stroškovnih mestih je pokazal, da so stroški klime bremenili tudi namenska sredstva za izvajanje programov na državni ravni. Dejanski stroški klimatizacije v znesku 21.319.208 tolarjev so bili razdeljeni po različnih stroškovnih mestih, in sicer pri naložbah v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na državni ravni v znesku 14.193.028 tolarjev ter na programih in storitvah na državni ravni, namenjeni slepim in slabovidnim v znesku 7.126.180 tolarjev, ki so bili kot strošek izkazani v programskih sklopih, kar je predstavljeno v točkah 2.2.2.3, 2.2.2.4 in 2.2.2.5.

Znesek 7.126.180 tolarjev, ki je bil razporejen po programskih sklopih, smo šteli kot nenamensko porabo, saj gre za investicijska sredstva, ki ne sodijo med stroške izvedbe programov in storitev za slepe in slabovidne. Znesek naložbe tudi ni bil predviden v finančno ovrednotenem letnem programu zveze za leto 2002, niti ni bil omenjen v poročilu o poslovanju zveze za leto 2002.

Zveza je med potekom revizije za programski sklop izobraževanja v znesku 2.788.250 tolarjev (točka 2.2.2.3) in za programski sklop kulture v znesku 1.445.968 tolarjev (točka 2.2.2.5) vzpostavila obveznost do fundacije po stanju na dan 1. 1. 2003.

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost poslovanja Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije v letih 2000, 2001 in 2002, tako da smo revidirali

- računovodske izkaze Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije za leta 2000, 2001 in 2002, to je bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leta 2000, 2001 in 2002 ter
- pravilnost poslovanja Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije v letih 2000, 2001 in 2002.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁹. Revizijski postopki so obsegali pridobivanje, pregledovanje, analiziranje in presojanje podatkov o poslovanju zveze ter dokumentiranje revizijskih ugotovitev.

Za pravilnost računovodskih izkazov in poslovanja je odgovorna zveza. Naša naloga je podati mnenje o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja zveze. Menimo, da pridobljeni podatki omogočajo, da podamo mnenje o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja zveze v letih 2000, 2001 in 2002.

3.1 Mnenje o računovodskih izkazih Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije v letih 2000, 2001 in 2002

Pri revidiranju pravilnosti evidentiranja in izkazovanja podatkov v računovodskih izkazih Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije v letih 2000, 2001 in 2002 smo ugotovili, da

- je zveza napačno izkazovala vrednost osnovnih sredstev in društvenega sklada, ker med osnovnimi sredstvi ni evidentirala umetniških del (ugotovitve iz točke 2.1.1.1 in 2.1.1.8 tega poročila),
- zveza ni imela ustreznih evidenc, ki bi omogočale ugotoviti, kolikšen del neporabljenih namenskih prihodkov je v ugotovljenem presežku prihodkov nad odhodki (ugotovitve iz točke 2.1.1.9 in 2.1.2.3 tega poročila).

Razen v navedenih primerih po našem mnenju revidirani računovodski izkazi Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije za leta 2000, 2001 in 2002 (bilance stanja in izkazi poslovnega izida) v vseh pomembnih pogledih prikazujejo pravilno stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ter prihodke in odhodke oziroma stroške zveze, to je v skladu z Slovenskim računovodskih standardom 33 in internimi akti (*mnenje s pridržkom*).

3.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije v letih 2000, 2001 in 2002

Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije je v letu 2001 poslovala v vseh pomembnih pogledih pravilno.

---

⁹ Uradni list RS, št. 41/01.

V letih 2000 in 2002 pa je kar v nekaj primerih poslovala nepravilno. Tako je

- nenamensko porabila sredstva, ki jih je prejela od Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (točke 2.2.2.1 do 2.2.2.5),
- nepravilno oziroma neresnično poročala o porabi sredstev, ki jih je prejela od Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Urada vlade za informiranje, Ministrstva za informacijsko družbo in Ministrstva za zdravje (točke od 2.2.2.1 do 2.2.2.8),
- zveza, ne da bi skupščina odobrila, izvedla investicijo v večjem obsegu, kot je bilo predvideno s finančno ovrednotenim programom dela za leto 2002 (točka 2.2.3),

zato je bilo po našem mnenju poslovanje Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije v letih 2000 in 2002 v pomembnem neskladju z relevantnimi predpisi in usmeritvami (*negativno mnenje*).

Posebej opozarjamo na porabo sredstev amortizacije. Okvirna poraba teh sredstev je bila določena v finančno ovrednotenih programih zveze za posamezna revidirana leta, ki jih je sprejela skupščina zveze. V poročilih o poslovanju zveze pa ni bilo zapisano, kaj je bilo dejansko nabavljeno iz teh sredstev, kar pomeni, da skupščina zveze ni bila obveščena o dejanski realizaciji finančno ovrednotenih programov zveze (točka 2.2.1.1).

Zahteva za predložitev odzivnega poročila

Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije mora v roku 60 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo, ker so bile pri revidiranju poslovanja ugotovljene nepravilnosti.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nepravilnosti v poslovanju, ki so bile razkrite z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Zveza mora v odzivnem poročilu

1. izkazati ukrepe za izboljšanje poslovanja pri izvajanju programov in storitev, ki se financirajo iz sredstev fundacije, MDDSZ, MŠZŠ, MID, MZ, MK in Urada vlade za informiranje (točki 2.2.2 in 2.2.3 tega poročila); vodstvo zveze naj izboljša kontrolno okolje, vzpostavi naj tak notranji nadzor, ki bo zagotavljal pravočasno odkrivanje, popravljanje in preprečevanje nepravilnosti pri porabi namenskih sredstev ter poročanju financerjem o odhodkih za posamezne programe in storitve zveze na državni ravni;
2. poročati o načinu poravnave obveznosti do financerjev, ki jih je vzpostavila na podlagi ugotovljenih nepravilnosti pri poročanju o porabi namenskih sredstev (točke od 2.2.2.1 do 2.2.2.8 tega poročila).

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja¹⁰. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da zveza krši obveznost dobrega poslovanja, lahko sledijo ukrepi, ki jih določa 29. člen ZRacS-1 v točkah 7 do 14.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
prvi namestnik predsednika

Poslano priporočeno:

1. Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, s povratnico;
2. Hubert Verdnik;
3. Nevenka Ahčan;
4. Državni zbor Republike Slovenije;
5. arhiv, tu.

---

¹⁰ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 91/01.